

מסורת הש"ס

^(א) יצמות לת: [לְקַמֵּן מַלְאָךְ];

^(ב) [עֲבָרָה] אַ יְצִימַת לַחַדְ

הגהות מהר"י לנדא

[א] תוּב' ד'ה סִיפֵא כו' ומפרש בגמ' דנפלו לה כשהיא ארוסה וזיקת ארוסה עושה ספק ארוסה. לנפנ"ד להג' ומפרש בגמ' דנפלו לה כשהיא נשואה וזיקת נשואה עושה ספק נשואה וכי"ה אוקומתא דרעה ציצמת לח ע"כ:

תוספות רי"ד

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא נתארס מודים ב"ש ובי"ח שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה משנתארסה ב"ש אומרים לא תמכור אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים. ארי"א אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים. א"ל על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין את הישנים. נפלו משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. ארי"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג והאיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים. א"ל על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין את הישנים. נפלו משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. ארי"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג והאיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים. א"ל על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים.

ר"ש חולק בין נכסים לנכסים. הדיועים לבעל לית ואם מכרה ונתנה בטל ושאינ ידועים לבעל לית ואם מכרה ונתנה קיים. פי' אם נפלו לה נכסים בירושה עד שלא נתארס ונתארסה מודים בזה שמוכרת ונותנת

לכתחיל' בעודה ארוסה והוא קיים אבל אם נפלו לה משנתארסה ועדיין לא נשאת בזה פליגי ב"ש ובי"ה. דבי"ש סביר תמכור לכתחילה ובה"א לית אבל

אם מכרה ונתנה קיים. ואצ"פ שאת"כ נשאת אין הבעל מוציא מיד

הלקוחות מה שמכרה ונתנה בעודה ארוסה.

מ"ש רישא דלא פליגי ומ"ש סיפא דפליגי רישא בזכותה נפלה לה סיפא אימור בזכותה אימור בזכותו הילכך לכתחילה לא תמכור ואם מכרה

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

האשה. עד שלא נתארס. ונתארסה: כ"ש אומרים תמכור. בעודה ארוסה אבל משתנשא לא כדתי לקמן עד שלא

ניסת וניסת וכו': הואיל וזכה באשה. שהיא ארוסתו: לא יזכה

בנכסים. בגמרא מפרש אהי מינייהו קיימי אלכתחלה דכ"ש או

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא נתארס

מודים ב"ש ובית הלל שמוכרת

ונותנת וקיים נפלו לה ^(א) משנתארסה ב"ש

אומרים תמכור ״ובית הלל אומרים לא

תמכור אלו ואלו מודים י־שאם מכרה ונתנה

קיים אמר רבי יהודה אמרו חכמים לפני

ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים

אמר להם על החדשים אנו בושים אלא

שאתם מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה

משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה

ונתנה שהבעל מוציא מיד הלקוחות עד

שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה

ונתנה קיים א"ר חנינא בן עקיבא אמרו לפני

ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים

אמר להם על החדשים אנו בושים אלא

שאתם מגלגלין עלינו הישנים ר"ש חולק בין

נכסים לנכסים נכסים הדיועין לבעל לא

תמכור ואם מכרה ונתנה בטל שאינן ידועין

לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים:

גמ' מאי שנא רישא דלא פליגי ומאי שנא

סיפא דפליגי אמרי דבי רבי ינאי רישא

בזכותה נפלו סיפא בזכותו נפלו אם בזכותו

נפלו כי מכרה ונתנה אמאי קיים אלא רישא ודאי בזכותה נפלו סיפא אימר

בזכותה אימר בזכותו לכתחלה לא תמכור אם מכרה ונתנה קיים: א"ר

יהודה אמרו לפני ר"ג: איבעיא להו רבי יהודה אלכתחלה או אדיעבד

ת"ש

א"ל לא תני אלא דבר שהוא חומר משני דדדין וקל משני דדדין והכא קל לאשה וחומר לבעל והתניא בית שמאי אומרים הפקר לעניים

הפקר והרי קל לעניים וחומר לבעל הבית א"ל אינו חומר לבעל הבית שמדעתו הוא מפקיר וקשה לר"י והא קתני התם כ"ש אומרים

ז' צמות דהוי קל לאיש וחומר לאשה שאינה נוטלת כחובתה צהדרת אמת כז"ה וי"ל שאין זה קולא אלא חומרא שמוחר לגרשה

צהדרת צבת אמת אע"פ שרונה צך לאחר מיכן שמה תחזור זה: **סיפא** אימר בזכותו נפלו בו'. תימא א"כ לז"ה נמי תמכור

לכתחילה דכיון שהיא מוחזקת הוי ספק שלה ודאי ואין ספק מוציא מידי ודאי כדאשכחן גבי שומרת יבם שנפלו לה נכסים דתנן התם^(א)

מודים כ"ש וז"ה שמוכרת ונותנת וקיים וזו מפרש בגמרא דנפלו לה כשהיא ארוסה וזיקת ארוסה עושה ספק ארוסה והואיל והיא מוחזקת

הוא אינה ודאי ויבם ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי וי"ל דהכא צודאי לנישא קיימא דכל המאירס דעמו לישא הילכך לכתחילה לא

תמכור אע"פ שהיא ודאי אבל התם כך עומדת לחליה כמו לייבום והואיל והיא ודאי אמרו חכמים דתמכור לכתחילה:

איבעיא דהו ר"י רבתיחיה קאמר או דיעבד. צפירוש רש"י מכתיבת ידו כתב שני לשונות בלשון אחד פי' דקאי ארישא דקתני

עד שלא נתארס מודים כ"ש וז"ה שמוכרת ונותנת וקיים וקא מציעא ליה השתא הנך אמרו לו אי צעו למימר לכתחילה

לא תמכור אבל צדיעבד מודו דמכרה קיים או דיעבד דלאפי' צדיעבד צעו למימר דמכרה בטל ולפ"ו הדין עמו דגרים צההיא צרימא

דמייתי מה וזו מכרה בטל אף וזו מכרה בטל אמר להם על החדשים אנו צושים כו' ולא גרים מה שכתוב צסיפא צתר אף וזו מכרה בטל

אמר להן אף וזו לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים אמרו לו הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים כו' דודאי לא

גרסינן ליה דהיכי קאמר אף וזו לא תמכור והא תנן צהדיא דמודים כ"ש וז"ה שמוכרת לכתחילה וצתוספתא נמי לא גרסינן ליה ולשון

אחר פירש לכתחילה אצ"ש או דיעבד אצ"ה ולפ"ו צחנם מחקו רש"י אלא לפי שאינו כתוב צתוספתא ואין גראה לר"ת פירוש זה דהא

היכי צעי אי אמרו לפניו דר"ג שקלו וטרו אליצא דצ"ש והא פריך צכולי הש"ס אטו טעמא דצ"ש אמתא לאשמועינן ונראה לר"ת דהכי

פירושו לכתחילה וקאי ארישא דנפלו לה עד שלא נתארס דמוכרת לכתחילה וקאמרי אינהו הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים ולא

תמכור לכתחילה כמו צנפלו לה משתתארס וקא מהדר להו על החדשים אנו צושים כלומר נפלו לה משתתארס שהם חדשים שנפלו

לה מיד אנו צושים למה לא תמכור אפי' לכתחילה ואתם מגלגלין עלינו את הישנים שנפלו לה קודם אירוסין שלא תמכור לכתחילה או

דלמא דיעבד אסיפא דנפלו לה צאירוסין קאי דלמרי צ"ה מכרה קיים וקאמרי אינהו מכרה בטל כמו נפלו לה משניסת והשיב להם על

החדשים אנו צושים על אותם שנפלו משנשאת שהם חדשים למה מכרה בטל ואתם מגלגלין את הישנים פי' לא שהן ישנים צשעת מכירה

דהא צנפלו לה משנתארסה ומכרה צאירוסין איירי דחדשים הם אלא כלומר שהם ישנים צשניסת והא דלא נקט הצעיא ארישא קאי או

אסיפא אלא לכתחילה או דיעבד אומר ר"ת שכן דרך הש"ס דצעי בלשון שפושט לבסוף דפשיט ש"מ דיעבד ולא הוה שייך למימר ש"מ אסיפא שאין

נוצר צברייתא לא רישא ולא סיפא ת"ש דתינא כו' אמר להם אף וזו לא תמכור כלומר צזה אני מודה שהיא כאשתו לענין שלא תמכור לכתחילה

והשתא פשיט שפיר דמדקאמר אף וזו מכרה בטל ש"מ דאסיפא קאי דארישא לא הוו אמרי מכרה בטל ועוד מדקמהדר להם אף וזו לא

תמכור לכתחילה ש"מ דאסיפא קאי ועוד יש ליישב אף לפי' הקונטרס קמא גרסי' שפיר אמר להם אף וזו לא תמכור כמ"ש צספרים דה"ק

הואיל וזו אשתו פירוש נפלו לה משנתארסה ונישאת וזו אשתו נפלו לה עד שלא נתארסה ונתארסה מה וזו מכרה בטל דמדנקט אלו ואלו

מודים שאם מכרה ונתנה קיים צמכרה צאירוסין משמע דמודים שאם מכרה משנשאת דמכרה בטל אע"פ שנפלו לה משנתארסה אף

וזו מכרה בטל עד שלא נתארס ונתארסה אמר להם אף וזו לא תמכור פירוש אף וזו שנפלו לה משנתארסה ונשאת דוקא לכתחילה לא

תמכור אבל צדיעבד מכרה קיים אבל קשה קתם לרשב"א דה"ל נמי לר"ג להדורי להו אמאי עד שלא נתארס מוכרת לכתחילה: לא

עה.

האשה שנפלו עד שלא נתארס. פי' צקונטרס ונתארסה אבל

נישאת לא והציא ראה מדתנן עד שלא נישאת ונישאת

ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים אבל לכתחילה משמע דלא תמכור

ומשמע לרש"י דעד שלא נישאת משמע אפי' קודם אירוסין וקשה

לר"י דלמרינן צגמ' רצ ושמואל

דלמרי תרוייהו צין נפלו לה נכסים

עד שלא נתארס צין משתתארס

ונישאת הצעל מוציא מיד הלקוחות

ופריך כמאן דלא כר' חנינא צן

עקציא ולא כר"י ואמאי והא הוי כר'

חנינא צן עקציא צדעי למימר דהצעל

מוציא מיד הלקוחות אפי' צנפלו לה

עד שלא נתארסה ונישאת דהא אעד

שלא נישאת ונישאת קיימי אלא ודאי

משמע ליה להש"ס דעד שלא נישאת

לא מיירי צנפלו לה קודם אירוסין

והיינו טעמא דעד שלא נישאת משמע

שנפלו לפני נישואין דאין דבר מפסיק

צין נפילת נכסים לנישואין ואע"פ

דהשתא אין ראה משס לפירוש

הקונטרס מ"מ יכול רש"י לפרש כן

בלא ראה ואין להקשות לפירושו

משס לדקדק דוקא עד שלא נישאת

דהיינו משנתארסה כדפירש הא נפלו

קודם אירוסין וניסת מוכרת לכתחילה

דאיכא למימר דה"ה אפילו נפלו לה

קודם אירוסין דלא תמכור אלא הא

דנקט עד שלא ניסת דמשמע

משנתארסה לאשמועינן דאפ"ה אם

מכרה ונתנה קיים. רשב"א:

נפלו ה משנתארסה ב"ש אומרים

תמכור. צמסכת פאה

דירושלמי צצרק צ"ש צעי ר' תנחום

קמי ר' יוסף אמאי לא תני לה גבי

דצרים שהם מקולי צ"ש ומחומרי צ"ה

לעניים

הפקר אומרים הפקר לעניים

הפקר והרי קל לעניים וחומר לבעל הבית א"ל אינו חומר לבעל הבית שמדעתו הוא מפקיר וקשה לר"י והא קתני התם כ"ש אומרים

ז' צמות דהוי קל לאיש וחומר לאשה שאינה נוטלת כחובתה צהדרת אמת כז"ה וי"ל שאין זה קולא אלא חומרא שמוחר לגרשה

צהדרת צבת אמת אע"פ שרונה צך לאחר מיכן שמה תחזור זה: **סיפא** אימר בזכותו נפלו בו'. תימא א"כ לז"ה נמי תמכור

לכתחילה דכיון שהיא מוחזקת הוי ספק שלה ודאי ואין ספק מוציא מידי ודאי כדאשכחן גבי שומרת יבם שנפלו לה נכסים דתנן התם^(א)

מודים כ"ש וז"ה שמוכרת ונותנת וקיים וזו מפרש בגמרא דנפלו לה כשהיא ארוסה וזיקת ארוסה עושה ספק ארוסה והואיל והיא מוחזקת

הוא אינה ודאי ויבם ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי וי"ל דהכא צודאי לנישא קיימא דכל המאירס דעמו לישא הילכך לכתחילה לא

תמכור אע"פ שהיא ודאי אבל התם כך עומדת לחליה כמו לייבום והואיל והיא ודאי אמרו חכמים דתמכור לכתחילה:

איבעיא דהו ר"י רבתיחיה קאמר או דיעבד. צפירוש רש"י מכתיבת ידו כתב שני לשונות בלשון אחד פי' דקאי ארישא דקתני

עד שלא נתארס מודים כ"ש וז"ה שמוכרת ונותנת וקיים וקא מציעא ליה השתא הנך אמרו לו אי צעו למימר לכתחילה

לא תמכור אבל צדיעבד מודו דמכרה קיים או דיעבד דלאפי' צדיעבד צעו למימר דמכרה בטל ולפ"ו הדין עמו דגרים צההיא צרימא

דמייתי מה וזו מכרה בטל אף וזו מכרה בטל אמר להם על החדשים אנו צושים כו' ולא גרים מה שכתוב צסיפא צתר אף וזו מכרה בטל

אמר להן אף וזו לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים אמרו לו הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים כו' דודאי לא

גרסינן ליה דהיכי קאמר אף וזו לא תמכור והא תנן צהדיא דמודים כ"ש וז"ה שמוכרת לכתחילה וצתוספתא נמי לא גרסינן ליה ולשון

אחר פירש לכתחילה אצ"ש או דיעבד אצ"ה ולפ"ו צחנם מחקו רש"י אלא לפי שאינו כתוב צתוספתא ואין גראה לר"ת פירוש זה דהא

היכי צעי אי אמרו לפניו דר"ג שקלו וטרו אליצא דצ"ש והא פריך צכולי הש"ס אטו טעמא דצ"ש אמתא לאשמועינן ונראה לר"ת דהכי

פירושו לכתחילה וקאי ארישא דנפלו לה עד שלא נתארס דמוכרת לכתחילה וקאמרי אינהו הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים ולא

תמכור לכתחילה כמו צנפלו לה משתתארס וקא מהדר להו על החדשים אנו צושים כלומר נפלו לה משתתארס שהם חדשים שנפלו

לה מיד אנו צושים למה לא תמכור אפי' לכתחילה ואתם מגלגלין עלינו את הישנים שנפלו לה קודם אירוסין שלא תמכור לכתחילה או

דלמא דיעבד אסיפא דנפלו לה צאירוסין קאי דלמרי צ"ה מכרה קיים וקאמרי אינהו מכרה בטל כמו נפלו לה משניסת והשיב להם על

החדשים אנו צושים על אותם שנפלו משנשאת שהם חדשים למה מכרה בטל ואתם מגלגלין את הישנים פי' לא שהן ישנים צשעת מכירה

דהא צנפלו לה משנתארסה ומכרה צאירוסין איירי דחדשים הם אלא כלומר שהם ישנים צשניסת והא דלא נקט הצעיא ארישא קאי או

אסיפא אלא לכתחילה או דיעבד אומר ר"ת שכן דרך הש"ס דצעי בלשון שפושט לבסוף דפשיט ש"מ דיעבד ולא הוה שייך למימר ש"מ אסיפא שאין

נוצר צברייתא לא רישא ולא סיפא ת"ש דתינא כו' אמר להם אף וזו לא תמכור כלומר צזה אני מודה שהיא כאשתו לענין שלא תמכור לכתחילה

והשתא פשיט שפיר דמדקאמר אף וזו מכרה בטל ש"מ דאסיפא קאי דארישא לא הוו אמרי מכרה בטל ועוד מדקמהדר להם אף וזו לא

תמכור לכתחילה ש"מ דאסיפא קאי ועוד יש ליישב אף לפי' הקונטרס קמא גרסי' שפיר אמר להם אף וזו לא תמכור כמ"ש צספרים דה"ק

הואיל וזו אשתו פירוש נפלו לה משנתארסה ונישאת וזו אשתו נפלו לה עד שלא נתארסה ונתארסה מה וזו מכרה בטל דמדנקט אלו ואלו

מודים שאם מכרה ונתנה קיים צמכרה צאירוסין משמע דמודים שאם מכרה משנשאת דמכרה בטל אע"פ שנפלו לה משנתארסה אף

וזו מכרה בטל עד שלא נתארס ונתארסה אמר להם אף וזו לא תמכור פירוש אף וזו שנפלו לה משנתארסה ונשאת דוקא לכתחילה לא

תמכור אבל צדיעבד מכרה קיים אבל קשה קתם לרשב"א דה"ל נמי לר"ג להדורי להו אמאי עד שלא נתארס מוכרת לכתחילה: לא

עין משפט
נר מצוה

א א ב מיי פכ"צ מה'
אישות ה' 1 ס סמג
לאוין פא טו"ע אה"ע
ס' 5 סעי' יא:

תוספות רי"ד (המשך)

ונתנה קיים פי' דאירוסין

עושין ספק נשואין פי'

ספק לא תנשא הילכך

לכתחילה לא תמכור ואם

רוצה למכור אין נוקקים

לה ואם מכרה ונתנה קיים

אבל ברישא שנפלה לה

בזכותה בודאי החזיקה

בהן אין האירוסין שהן

ספק מוציאין מידי ודאי

ולכתחילה תמכור: ארי"י

וכו'. פי' ואמאי אמרי' אם

מכרה ונתנה קיים א"ל על

החדשים אנו בושים דהיינו

אחר שנשאת שהבעל

מוציא מיד הלקוחות

אנו ברישים למה מוציאן

והלא הנכסים שלה הן

ואתם מגלגלין עלינו

עוד הישנים כשמכרה

בעודה ארוסה. נפלו לה

ואתם משנשאת וכו' פי' שכוין

שנשאת נכנסה לרשות

הבעל לאכול פירותיהן:

ואין זכות לה לאשה

בהם אך אם תתאלמן

או תגרשת: עד שלא

נשאת ונשאת וכו'. פי' בין

שנפלו לה קודם אירוסין

בין לאחר אירוסין ונשאת

יר"א אם מכרה ונתנה קיים

דדוקא כשנפלו לה לאחר

שנשאת או הבעל מוציא

מיד הלקוחות אבל זו